Oulun kansainvälinen lasten- ja nuortenelokuvien festivaali
Oppimateriaali elokuvaan

OMANA ITSENÄNI

Elokuvaa suositellaan yli 14-vuotiaille.

Oppimateriaalin on laatinut Jere Anttonen.

Vastauksia voi pohtia itsenäisesti, pienryhmissä tai luokan kesken

Huomioita opettajalle:
Koska elokuva käsittelee identiteettiin liittyviä teemoja, voi tarvittaessa käydä ensin läpi perustietoa seksuaalisuuden moninaisuudesta ja transsukupuolisuudesta esimerkiksi alla olevia linkkejä hyödyntäen. Keskusteluissa ja tehtäviä tehdessä on hyvä muistuttaa kaikkia kunnioittavasta keskustelutyylistä ilman vähättelyä tai loukkaavia ilmaisuja. Kunnioitetaan jokaisen henkilökohtaista tilaa ja itsemääräämisoikeutta, kenenkään ei tarvitse avata omaa identiteettiään. Pidetään keskusteluilmapiiri turvallisena tilana, ja käsitellään elokuvaa ilmiö- ja teematasolla.

Lisätietoja mm:
https://trasek.fi/perustietoa/transsukupuolisuus/
https://seta.fi/sateenkaaritieto/sukupuolen-moninaisuus/transsukupuolisuus/
https://www.mielenterveystalo.fi/fi/seksuaalisuus-sukupuoli/sukupuoli-identiteetti-ja-transsukupuolisuus
https://www.transperheet.fi/
https://sukupuolenosaamiskeskus.fi/sukupuolen-moninaisuus/

Kysymyksiä elokuvasta:

1. Miten elokuvassa kuvataan ajan kulumista? Mitkä asiat Karlassa ja hänen ympäristössään muuttuvat ja mitkä pysyvät samana?
   Ajan kulumista kuvataan muun muassa Karlan oman kertojaäänen kautta. Karla kasvaa lapsesta teini-ikäiseksi ja nuoreksi aikuiseksi. Koti, vanhemmat ja ystävät pysyvät samana.

2. Miten Karlan lähipiiri suhtautuu hänen kasvuunsa?
   Vanhemmat tukevat ja ymmärtävät, mutta asettavat myös rajoja (mm. pukeutumisen ja menemisen suhteen). Ystävien kanssa käydään keskusteluja mm. sukupuoli-identiteeteistä.

3. Eettisesti pohtiva elokuvakasvatustehtävä: pohtikaa elokuvantekemisen etiikkaa.
   - Mitä haasteita ja vastuita ohjaajalla on, kun hän kuvaa alaikäistä lasta kahdeksan vuoden ajan, ja elokuva julkaistaan nuoren ollessa teini-ikäinen?

- Miten näitä asioita on otettu Omana itsenäni -elokuvan teossa huomioon? Elokuvan lisäksi tutustuminen elokuvan kotisivuihin auttaa vastaamisessa: https://www.ninxsdocumental.com/

    Ohjaaja Kani Lapuertan on täytynyt saada suostumus Karlan vanhemmilta dokumentin tekoon. Hän tekee myös dokumentissa selväksi, että Karla itse on ollut suuresti mukana vaikuttamassa siihen, millainen elokuvasta muodostuu ja miten hänet siinä esitetään.

Pohdintatehtäviä:

1. Ottakaa selvää mitä tarkoittaa termi vähemmistöstressi (mm. Duodecim lehti: https://www.duodecimlehti.fi/duo16384)
   Pohtikaa itsenäisesti tai ryhmissä, miten vähemmistöstressi näkyy Omana itsenäni -elokuvassa.

   Karla kertoo kokevansa häirintää sen takia, kuka hän on. Hän on epävarma pääsystään cheerleading -tyyliseen harrastusporukkaan. Hän saattaa dissosioida mikäli stressi käy liian kovaksi.

2. Tutustukaa Amnestyn tiivistelmään ihmisoikeusjulistuksen artikloista: https://www.amnesty.fi/uploads/2021/03/tiivistelma-yk-ihmisoikeusjulistuksen-artikloista.pdf
   Pohtikaa sitten itsenäisesti tai ryhmissä, miten Karlan tilanne peilautuu artikloihin. Mitkä artikloista toteutuvat ja mitkä eivät?

   Muun muassa syrjinnän kiellon kohdalla transhenkilöt ja muut sukupuolivähemmistöt ovat heikommassa asemassa.

Kirjoitustehtävä:

1. Kirjoittakaa itsenäisesti tai ryhmissä elokuva-arvostelu, jossa käsitellään Omana itsenäni -elokuvaa transsukupuolisuuden näkökulmasta. Millaisena transsukupuolisuus näyttäytyi elokuvan välityksellä?